

Az egészségügyi szakemberképzés kihívásai Magyarországon a szakdolgozók szemszögéből

Balogh Zoltán
elnök, főiskolai adjunktus

Egészségügyi Emberi Erőforrás Fórum I. Országos Konferencia
Budapest, 2008. június 18.

Egészségügyi szakemberképzés kihívásai (intézményi oldalról)

- **Struktúraváltás**
- **Régi - új ellátási formák megjelenése**
  - ápolási osztályok kialakítása
  - rehabilitációs egységek fejlesztése
  - egynapos sebészet,
  - sürgősségi betegellátás
  - onkológiai ellátás átszervezése

Egészségügyi szakemberképzés kihívásai (szakdolgozói oldalról)

- Az újnak, a folyamatos fejlődésnek való megfelelés kényszere
- Konvertálható, elismertethető tudás
- Munkahely megtartási kényszer
- Átsorolás reménye, „magasabb” fizetési kategória elérése
- Kompetencia bővülés, szakmai előmenetel és karrier lehetősége

Képzési kapacitások tervezése

- **Emberi erőforrás igény**
  - pl. ügyelet-, vagy műszakszervezés
  - más szakmai előképzettség igény az új ellátási formákban
  - munkaerő-felesleg az átalakuló profilú intézményekben, pl. gyermekellátás, szülészeti osztály területén stb. - átképezhető szakembercsoportok
  - továbbra is tisztázatlan kompetenciakörök
  - továbbra is tisztázatlan létszám minimumkövetelmények

Klinikai Onkológiai Osztály szakmai minimumfeltételei

15 ágyra

diplomás ápoló 1 fő
felnőtt szakápoló 2+8 fő
ápolási asszisztens 2 fő

dietetikus EL

gyógytornász EL

fizioterápiás szakasszisztens EL

foglalkozásterapeuta EL

Onkológiai, onkoradiológiai aktív ágyak száma

59 osztályon:
1896 ágy

Forrás: ESKI IMEA, 2008.04.01.

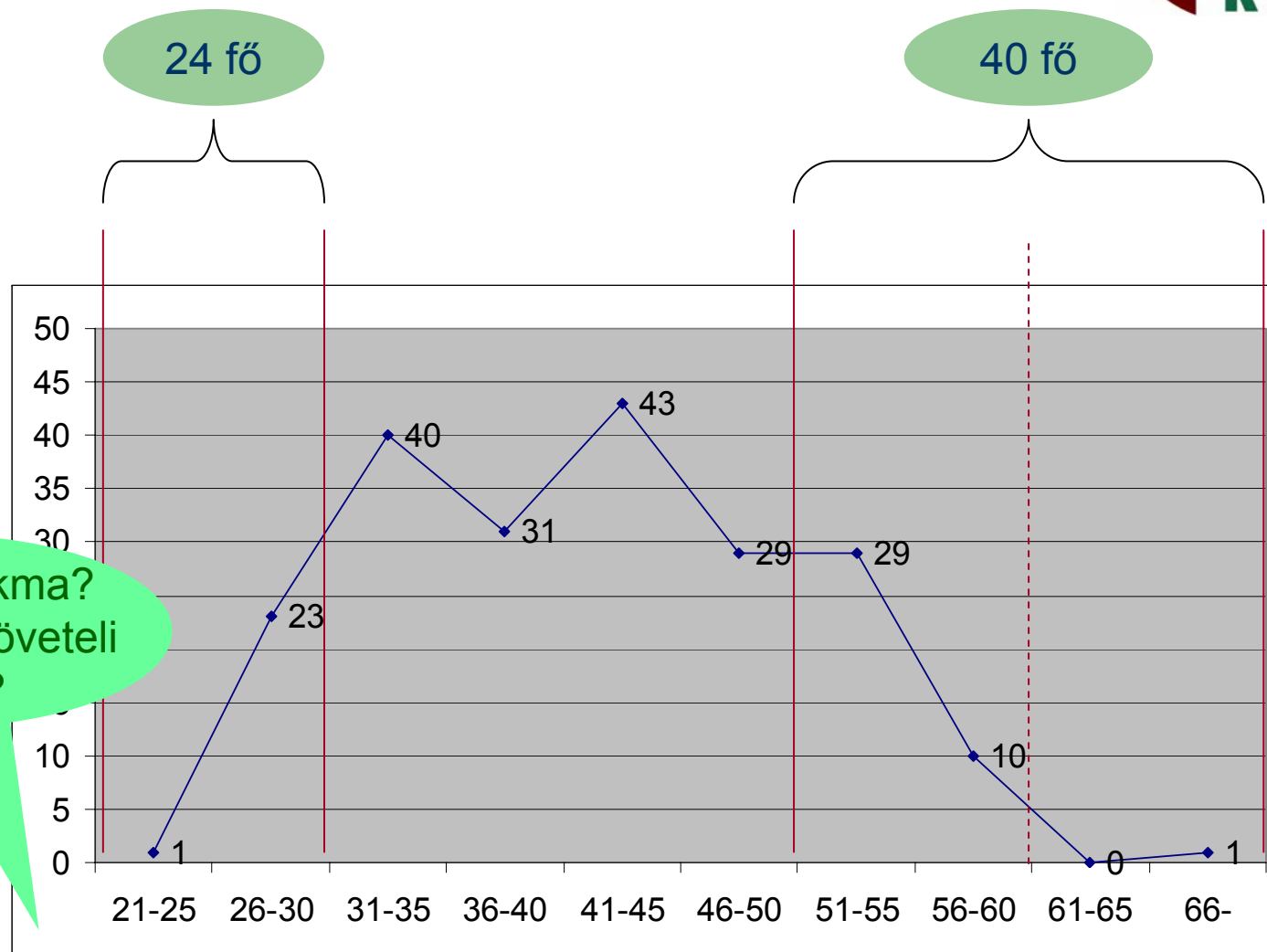

■ Onk. szakápoló

207 fő

Forrás: ESKI IMEA,
MESZK OMNY 2008.

Onkológiai szakápolók életkori megoszlás

Hiányszakma?
Miért? Ki követeli meg?

Átlag életkor: 42 év

Forrás: OMNY, 2008.

Változások az egészségügyben 5.

- Riasztó demográfiai trendek II.
  - 5.4 ápolói végzettséget szerzettek száma

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Nap.	516	238	280	198	261	267	317
Lev.	3034	1953	2315	2456	2454	1622	1080
Össz.	3550	2191	2595	2654	2715	1889	1397

Forrás: ETI Alapnyilvántartás, 2008.

Változások az egészségügyben 6.

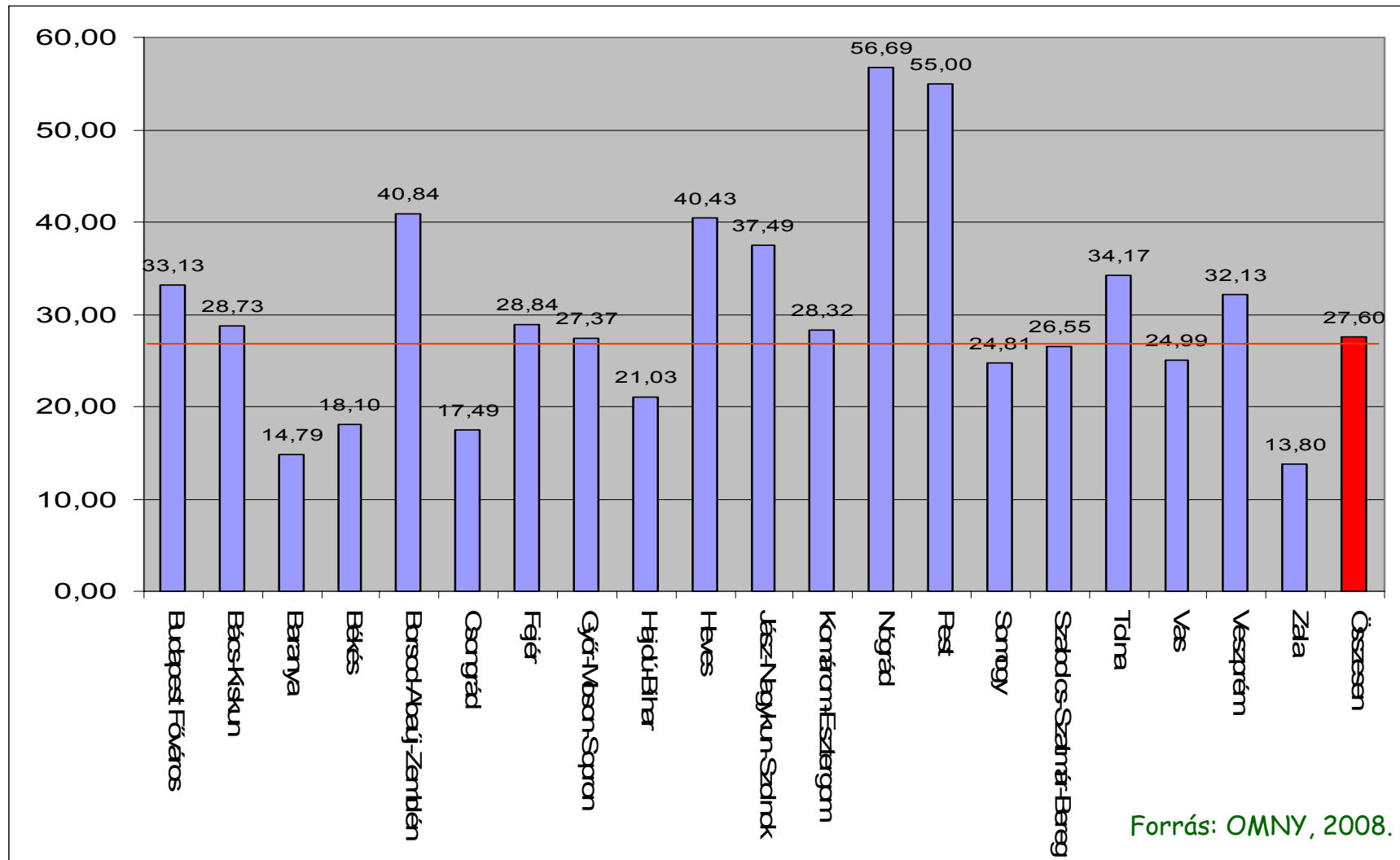
- Riasztó demográfiai trendek III.
  - Főiskolai ápolói végzettséget szerzettek száma

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Nap.	242	256	188	150	125	152	90	99
Lev.	543	373	391	424	378	381	411	250
Össz.	785	629	579	574	503	533	501	349

2422 fő
VÖ
3743 fő

Forrás: Balogh Z., Doktori értekezés, 2008.

A főiskolai végzettséggel dolgozó ápolókra jutó ágyak száma

Létszámszükséglet rehabilitációs osztályon

	21/1998 NM rend.	21/1998 NM rend.	24/2000 ESZCSM rendelet	60/2003 ESZCSM rendelet	2,1 szakmai szorzó	Rehab. Szakmai Kollégium ajánlása	Munkaidő mérleg alapján számítot
	20 ágy	45 ágy	60 ágy	15 ágy	50 ágy	50 ágy	50 ágy
diplomás ápoló	1 fő	2,2 fő	1 fő	1	}	}	}
gyógytornász	3 fő	6,75 fő	1 fő	SZ			
foglalkoztató terapeuta	1 fő	2,2 fő		SZ			
dietetikus	SZ	SZ					
közegészségü. és járványügyi felügyelő	SZ	SZ			7 fő	9,2 -24 fő	12 fő
szociális munkás	SZ	SZ		SZ			
logopédus							

Forrás: Tankó Ágota, gazd. igazgató, Nagykőrös

Létszámszükséglet rehabilitációs osztályon

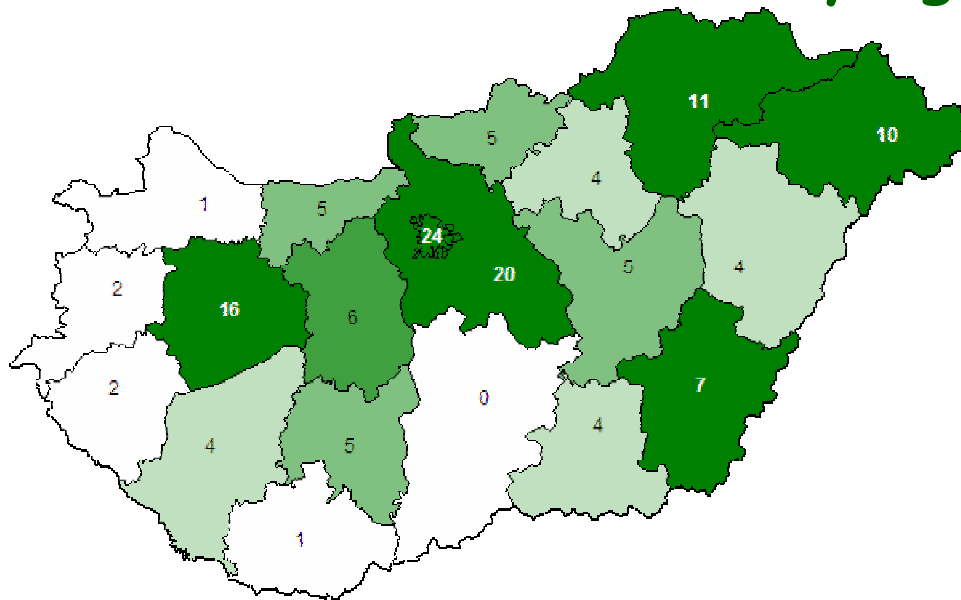
	21/1998 NM rend.	21/1998 NM rend.	24/2000 ESZCSM rendelet	60/2003 ESZCSM rendelet	2,1 szakmai szorzó	Rehab. Szakmai Kollégium ajánlása	Munkaidő mérleg alapján számított
	20 ágy	45 ágy	60 ágy	15 ágy	50 ágy	50 ágy	50 ágy
szakképesített ápoló	13 fő	29,25 fő	+9,5 fő	7 fő			12 fő
szakképesített asszisztens	2 fő	4,5 fő	+ 2 fő	5 fő		} 15 -	
fiziotherápiás asszisztens	1 fő	2,2 fő					1 fő
ápolási asszisztens /segéd	2 fő	4,5 fő		sz			
Betegszállító	Sz	sz				} 40 fő	2 fő
ortopéd műszerész	EL	EL		sz			
egyéb							1 fő

Forrás: Tankó Ágota, gazd. igazgató, Nagykőrös

Foglalkozásterápeuták jelenléte országosan

Gyógyfoglalkoztató segédasszisztens:	15 fő
Gyógyfoglalkoztató szakasszisztens:	45 fő
Gyógyfoglalkoztató szakasszisztens (54):	42 fő
Rehabilitációs tevékenységterapeuta (54):	34 fő

136 fő

- 15 ágy feletti ágyszámra vonatkozó létszámmra nincs iránymutatás
- közvetlen ápolási feladatokon felüli létszám nincs meghatározva

- kórházanként eltérő szakdolgozói létszámok
- különbségek az ápolás minőségében

I DEÁLIS - Optimális - Minimális

Milyen ápolásra van lehetőségük a betegeknek, ha kórházba kerülnek?

Ideális - optimális - minimális

I. Szervezett létszám

- 60/2003-s rendelet szerint csak az ápolási osztályokra szabja meg a létszámot minimál feltételként
- Mi 52 ágyra, aktív fekvőbeteg osztályra kiszámoltuk a létszámot ez alapján.
  - Kérdés ?
    - Mi van a többi fekvőbeteg ellátással ???
    - Ott mi alapján határozzák meg a létszámot???

II. Működéshez szükséges létszám

- A feladat ellátásához szükséges, az intézet vezetése által elsősorban a betegek szükségletfelmérése alapján meghatározott létszám

III. Jelenleg betöltött létszám

Beosztás tervezése

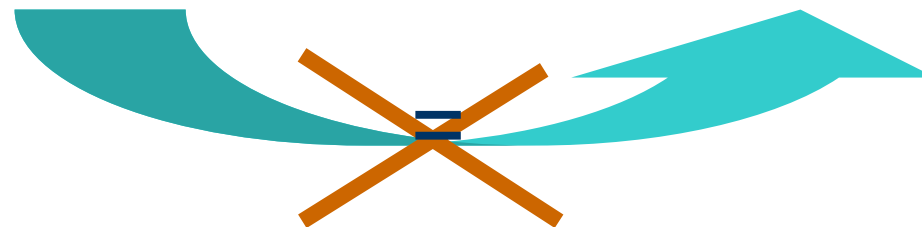

Munkakör		Ápolási Egység /Osztály																2008. Május		152 óra/hó									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Ápolói létszám	1 Felelős ápoló		X	H	H		H	H	sz	sz	X	X	X	sz	sz	sz	sz		H		H		H	H		H		H	H
	2 Felelős ápoló	H	H	X	X	H	H		H	H		H	H		H	H		H	H		H	H	sz	sz	X	X	sz	sz	sz
	3 Felelős ápoló		H	x	H			H	H		H	H			de	H		H	X	H	X	X	X	H	H		H	H	
	4 Felelős ápoló	X	X	H		H		H	H		H		de	H		H	H	X	H		H	H		H		H		H	
	5 Felelős ápoló	É			É	É		x	É	É		É	É	x	É	sz	sz	x	x	sz	É	x	É	É		É	x	É	x
	6 Felelős ápoló	É			É	É	sz	sz	sz	sz	X	x	x	É	É		É	É		É		É			É		É		É
	7 Segédápoló	Nyugdíj előtti felmentési idő																											
	8 Felelős ápoló /36 óra/hó										É							É											
	Felelős ápoló /84 óra/hó		H	H														H								H	H/A		
	9 Üres állás																												
	10 Felelős ápoló	H	X	X	X	H	de	H		H	H	X	H	de	H		H	X	X	H	H		H	H		H	H		H
	11 Felelős ápoló	H	H		H	H		H	H		H	H		H		H	H		H	H		H	H		x	x	H	H	
	12 Felelős ápoló	H				bá	bá	bá	bá	bá				bá	bá	bá	bá			bá	bá	bá	bá	bá			bá	bá	bá
	13 Felelős ápoló			H	H	X	H		H	H		H	H	X	H	H		H	H	X	H	H		H	H	x		H	H
	14 Kiszolgáló egészségügyi dolgozó		de			de	H	de	de		x	x	H	H	du	de	de			de	de	de	de	de	de	H	de	de	de
	15 Felelős ápoló		É	É		É	É	É			É	x	x	x	É	É		É	É		É	É		É		É	É		É
	16 Felelős ápoló		É	É		É	É		É	É		É	É		É			É		É		É		É		É	É		É
17 Üres állás																													
18 Vezető ápoló					sz	sz	sz	sz	sz				de	de	de	de			de	de	de	de	sz			de	de	de	
19 Vezető ápoló helyettes					de	de	de	de	de				de	sz	de	de			de	de	de	de	de	de		de	sz	de	
20 Endoszkópos szakasszisztens					de	de	de	de	de				de	sz	de	de			de	de	de	de	de	de		de	sz	de	
21 Endoszkópos szakasszisztens					de	de	de	de	de				de	de	de	de			de	de	de	de	de	de		de	de	sz	
22 Általános ápoló asszisztens					de	de	de	de	de				de	de	sz	sz			sz	de	de	de	de	de		de	de	de	
23 Általános ápoló asszisztens					de	de	de	de	de				de	de	de	de			de	sz	de	de	de	de		de	de	de	
24 Általános ápoló asszisztens					Gyes																								
25 Segéd asszisztens					de	de	de	de	de				de	de	de	de			de	de	de	de	de	de		de	de	de	
26 Segéd asszisztens/titkárnő					de	de	de	de	de				sz	sz	sz	sz			de	de	de	sz	de			de	de	de	
27 Adminisztrátor					bá	bá	bá	bá	bá				bá	bá	bá	bá			bá	bá	bá	bá	bá	bá		bá	bá	bá	
28 Adminisztrátor					de	de	de	de	de				de	de	de	de			de	de	de	de	de	de		de	de	de	

Létszámterv és tény 52 aktív ágyra

	I. Szervezett létszám	II. Működéshez szükséges létszám	III. Betöltött létszám
Diplomás ápoló	4 fő	1 fő	1 fő
Szakápoló	14 fő	15 fő	13 fő
Ápolási asszisztens	10 fő	2 fő	1 fő
	28 fő	18 fő	15 fő

Ápolásügy kihívásai

- **Utánpótlás hiánya**
  - idősödő szakdolgozói társadalom
  - életpálya modell hiánya,
  - ösztöndíj-, támogatási rendszer hiánya,
- **A képzési rendszer változása**
  - szakképzési rendszer változásaiból adódó anomáliák: új OKJ rendszer, szakképző intézmények bezárása
  - felsőoktatási rendszer átalakulása (Bologna-folyamat miatti nehézségek)

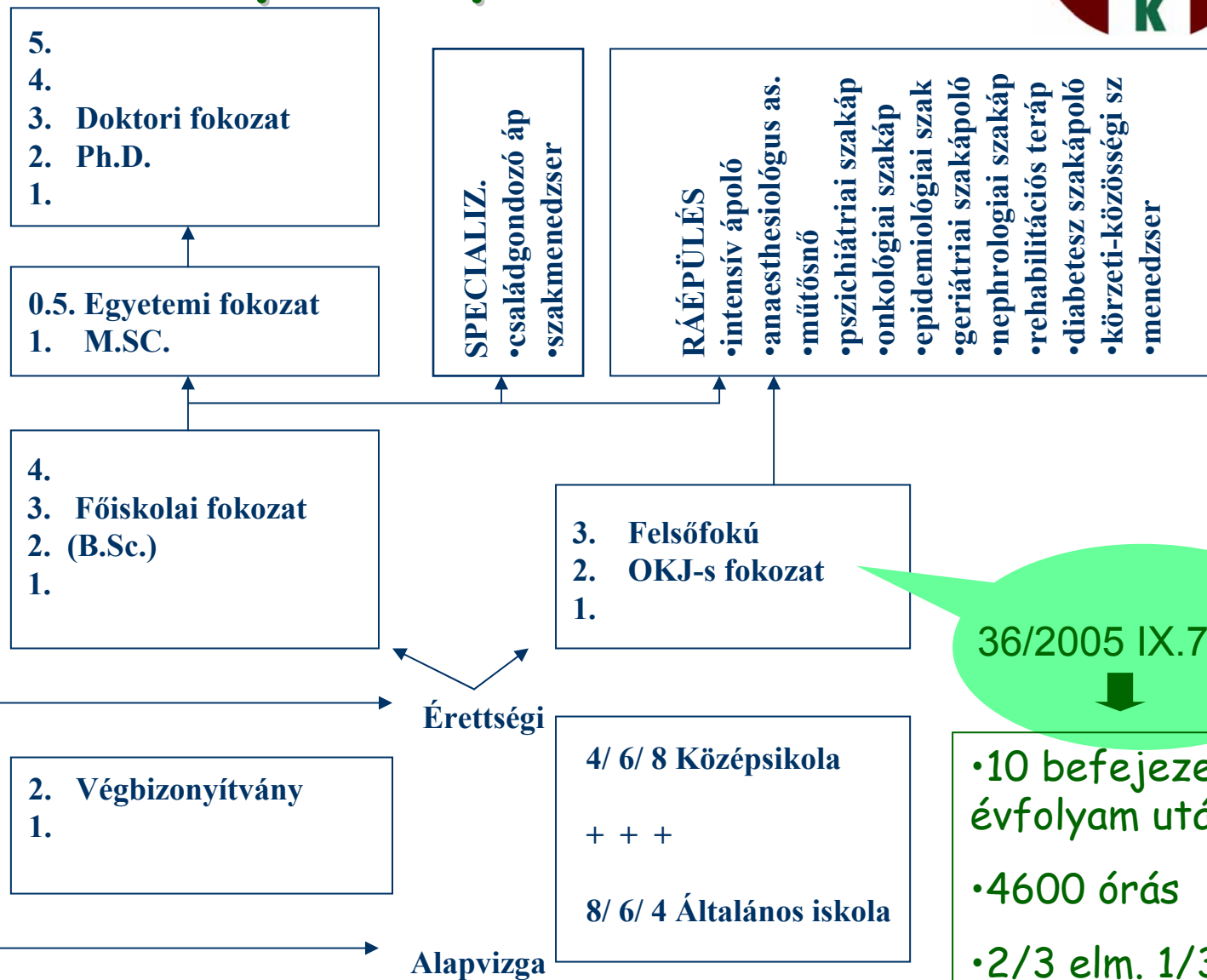
Az ápolóképzés rendszere

22. év

18. év

16. év

36/2005 IX.7. EC

•10 befejezett évfolyam után

•4600 órás

•2/3 elm. 1/3 gyak.

Ápolásügy kihívásai

- Munkaerő-piaci igényekhez illeszkedő szakképzési rendszer kialakítása, működtetése
- Kompetencia alapú képzések/ továbbképzések bővítése
- A megszerzett tudás elismerése a rendszerben (rendeleti szinten) és fizetési fokozatban is!
- Az „ápolás” elismerése és megjelenítése a finanszírozási rendszeren is
- Kritikus szakmai ellenőrzések támogatása

Ápolók Nemzetközi Tanácsának üzenete

Ápolók az életért -

Az ápolói létszámhiány a kritikushoz közelít világszerte.

Az emberi erőforrás átfogó tervezésére, ápoló-beteg arány meghatározására megfelelő létszámú szakdolgozó elengedhetetlen a nemzetek egészségéhez.

Ápolói létszámhelyzet javítása csökkenő kórházi mortalitással és rövidebb kórházi tartózkodással jár - pénzt és emberi életet mentve.

Magas beteg-ápoló arány nemcsak negatív hatással van a betegekre, de magasabb emocionális kifáradásnak, stressznek, elégedetlenségnek és kiégésnek teszi ki a nővéreket.

Ápolók Nemzetközi Napja, 2006. május 12.

INTERNATIONAL COUNCIL OF NURSES

International Nurses Day
12 May 2006

Safe staffing saves lives

NÉLKÜNK NEM MEGY!

ÖSSZEFOGÁS A SZAKDOLGOZÓKÉRT, AZ EGÉSZSÉGÜGY JÖVŐJÉÉRT

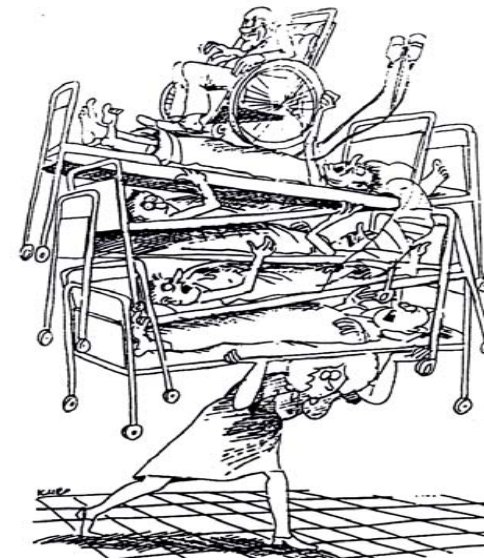

A MAGYAR EGÉSZSÉGÜGYI SZAKDOLGOZÓI KAMARA

NAGYGYŰLÉSÉN

2000-EN VETTÜNK RÉSZT!

KÖSZÖNJÜK A TÁMOGATÁST!

*Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!*